

Huvudman

Bollerups lantbruksinstitut
Org.nr. 838800-1177
vd@bollerup.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskola Bollerups lantbruksinstitut i Tomelilla kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 12 januari 2022

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen (2010:800) inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2022 genomfört en riktad tillsyn av Bollerups lantbruksinstitut i Tomelilla kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande värdegrundsarbete, en skolmiljö som präglas av trygghet samt arbete för att motverka kränkande behandling.

Skolinspektionen har den 12 januari 2022 beslutat att förelägga Bollerups lantbruksinstitut att senast den 12 augusti 2022 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande värdegrundsarbetet, trygghet och det målinriktade arbetet för att motverka kränkande behandling.

Bollerups lantbruksinstitut har den 30 augusti 2022 kommit in med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Därtill har en komplettering av redovisade vidtagna åtgärder inkommit den 21 september 2022. Skolinspektionen har genomfört skolbesök den 18 och 20 oktober 2022 med sex stycken gruppintervjuer av elever utifrån årskurs och inriktning, en gruppintervju av lärare

Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund, Besök: Gasverksgatan 1

Telefon: 08-586 080 00, E-post: skolinspektionen@skolinspektionen.se

www.skolinspektionen.se

som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen, en gruppintervju av lärare som undervisar i yrkesämnen häst/naturbruk och instruktörer i ämnena häst/naturbruk, en gruppintervju av personal som arbetar på skolans internat samt en gruppintervju av representanter från elevhälsan. Den 21 oktober 2022 genomfördes digitala intervjuer med rektorn, biträdande rektorn och slutligen representant för huvudmannen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Bollerups lantbruksinstitut har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Värdegrundsarbete

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Flera intervjuade elever uppger att skolan pratat med eleverna om normer och värden i skolan och på internatet. Intervjuade elever uppger att skolan inte behöver prata om att elever ska uppträda respektfullt mot varandra för att det är en självklarhet på skolenheten men säger samtidigt att det tas upp av skolledningen när läsåret börjar. Eleverna uppger att personal säger till i situationer om det behövs och att Bollerup upplevs lugnare nu än tidigare.

Intervjuade lärare som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen uppger att de kontinuerligt arbetar med värdegrunden i undervisningen. De uppger att värdegrundsfrågor alltid har varit på agendan samtidigt som de säger att värdegrundsarbetet intensifierats sedan förra tillsynsbesöket. De ger ett flertal exempel på att det ständigt finns med i undervisningen samt vid mentorsträffarna. De arbetar exempelvis med normer och värderingar med utgångspunkt från litteraturen och jämför historiskt såväl i samhället som stort men även specifikt inom lantbruket. De arbetar med värdegrund och bemötande vid gruppövningar, idrott samt när elever uppvisar ett beteende som inte är förenligt med skolans värdegrund.

Lärare uppger att de arbetar aktivt med läsårmsmålen, bland annat jämställdhet. Intervjuade lärare som undervisar i yrkesämnen samt instruktörer uppger att ej önskvärda situationer tas upp direkt med eleverna. Det kan handla om nonchalant beteende under lektionstid, misskötsel i stallet eller regelbrott. De uppger att det är viktigt att de som lärare lever värdegrunden, att de förstärker det beteende de vill se hos eleverna och att detta sker i ett konstant samtal med eleverna både på individ- och gruppnivå. De tillägger att i rollen som mentor arbetar de väldigt mycket med värdegrundsfrågor då den rollen är mer omfattande eftersom skolan har internat och eleverna lever nära tillsammans. De beskriver det som lite av en föräldraroll.

På frågan om deras värdegrundsarbete har förändrats under året svarar lärare i yrkesämnen och instruktörer att de samarbetar mer med internatpersonalen samt att samarbetet är strukturerat. Några lärare i båda intervjugrupperna uppger att de

är involverade i vissa aktiviteter som sker efter skoltid på kvällstid samt att eleverna har mer aktiviteter på kvällstid jämfört med tidigare. De uppger vidare att ett exempel på att värdegrunden intensifierats är att de idag alltid markerar om de hör ett negativt språkbruk och att de tar upp det direkt med eleverna. Båda lärargrupperna uppger att de arbetar än tydligare idag med att vara enade och att stå upp för och stå fast vid värdegrunden.

Personal som arbetar på internatet uppger att det skett förändringar på internatet och att det resulterat i en lugnare läsårsstart. De uppger att de arbetar hårt med att bryta mönster och att eleverna ska känna sig trygga. De säger att värdegrundsarbetet kommer in i läsårsmålen på ett tydligare sätt idag än tidigare och att de arbetar bland annat med studiero på fritiden genom att erbjuda studieverkstäder där eleverna kan studera om de inte vill studera på sina boenden. Internatpersonal uppger att strukturen är tydlig och att det finns olika forum för att fånga upp om elever inte mår bra eller om det finns olösta konflikter.

Representanter för elevhälsan uppger att de träffar internatpersonalen en gång i veckan samt att personal på internatet får handledning av elevhälsan i att hantera jobbiga situationer och genomföra svåra samtal. Idag finns det ett tätare samarbete mellan elevhälsan och personalen på internatet och en förbättrad struktur på arbetet med internatet. Det finns även en tydligare integrering av internatet i skolverksamheten med den biträdande rektorn som ansvarig för internatet. Elevhälsan har tillsammans med personal från internatet startat upp fokusgrupper med eleverna där de bland annat samtalar om relationer, sex, samtycke och oskrivna regler. Elevhälsan uppger att deras hälsofrämjande arbete är unikt och genomgripande på ett sätt som en representant uppger att hen inte fått möjlighet att göra på andra skolenheter och att de har utrymme att fördjupa det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på Bollerup.

Rektorn och huvudman beskriver både i intervju samt inkommen dokumentation ett omfattande arbete med att strukturera värdegrundsarbetet. Skolans plan mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling läsåret 22/23 är utformad med utgångspunkt i Skolverkets allmänna råd. I planen beskrivs värdegrundsarbetet utifrån ett främjande arbete, ett förebyggande arbete samt ett upptäckande arbete. Planen är insänd till Skolinspektionen. Skolledningen har beslutat att värdegrund och trygghet ska finnas med på alla dagordningar i skolans olika forum, så som elevråd, internatråd och matråd. Rektor anser att de idag arbetar aktivt och medvetet med värdegrundsfrågor. Innevarande läsår är jämställdhet och nätetik fokusområden. Skolan har planerade aktiviteter på dessa områden.

Intervjuade elever, lärare, representanter för elevhälsan, internatpersonal samt rektor och huvudman uppger att miljön i matsalen är bra och att det numera alltid finns personal i matsalen som äter med eleverna. Intervjuade lärare uppger att elever inte längre behöver upprätthålla ordningsreglerna utan det görs av lärare. Som exempel ges att lärare påminner elever om att inte sitta med ytterkläder i matsalen. En annan lärare tar upp att de diskuterat med eleverna att det är personalens

uppgift att upprätthålla ordningsregler och att om en elev ska säga till en annan elev ska det göras på ett trevligt sätt. Elevhälsan uppger att personalens närvaro i matsalen skapat ytterligare kontaktytor till eleverna. Internatpersonal uppger att de tidigare har behövt vakta i matsalen men att det numera bara är trevligt, det har inte varit några incidenter på länge uppger de. Rektorn säger att med vuxna i matsalen finns inget utrymme för stök. Vuxna äter och umgås med eleverna i matsalen.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 4 § skollagen ska utbildningen inom skolväsendet syfta till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Av paragrafens andra stycke framgår vidare att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Enligt läroplanen för gymnasieskolan, Lgy 11 avsnitt 1, ska skolan främja förståelse för andra människor. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Vidare framgår av läroplanen för gymnasieskolan, Lgy 11 avsnitt 2.2 att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Alla som arbetar i skolan ska medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen, aktivt främja likabehandling av individer och grupper, uppmärksamma och vidta nödvändiga åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, visa respekt för den enskilda eleven och ha ett demokratiskt förhållningssätt, och i skolans arbete med normer och värden uppmärksamma de möjligheter och risker som den ökande digitaliseringen medför.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Bollerups lantbruksinstitut numera uppfyller författningarnas krav avseende värdegrundsarbete. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Intervjuade elever uppger att de är trygga både i skolan och på internatet. De berättar att deras mentorer frågar dem varje vecka vid mentorsträffar, att de pratar om deras trygghet i fokusgrupperna samt att de besvarar enkäter avseende trygghet. Mentorerna ställer frågor för att ta reda på om det är lugnt på boendena, om eleverna sover gott om nätterna, om de är trygga och om det finns konflikter som behöver lösas. Eleverna berättar att det finns personal att kontakta om/när det behövs under internattid och att internatpersonal berättar för mentor och rektor om något sker på internatet.

Flertalet lärare uppger att Bollerup är tryggt för eleverna och att de arbetar med att alla elever ska känna sig helt trygga. Representanter för elevhälsan upplever att eleverna är trygga. Rektorn och huvudmannen uppger att de idag inhämtar uppgifter om trygghet och kränkande behandling, vidtar åtgärder, följer upp och utvärderar de vidtagna åtgärderna för att förbättra tryggheten för eleverna.

Rektorn uppger att de har arbetat med att skapa en brygga mellan internat och skola. Biträdande rektor ansvarar för internatet och leder internatmöten varje vecka där även personal från elevhälsoteamet deltar. Alla möten protokollförs. Kuratorn handleder internatpersonal för att underlätta svåra samtal och ge stöd. Det finns flödesschema för varje vecka där det framgår vilka som ansvarar under vilka tider. Av flödesschemat framgår även elevaktiviteter. Vid läsårsstart välkomnas först eleverna i årskurs 1 som då är ensamma på skolan. Därefter tar skolan emot årskurs 2 och slutligen årskurs 3. Vid uppstarten har de identifierat tidpunkter då extra aktiviteter och vuxennärvaro krävts och rektorn uppger att det fungerat mycket bra och att det varit en lugn uppstart på läsåret.

Rektor och biträdande rektor uppger att samarbetet med polisen, som startade under våren 2022, har förstärkts och att polisen numera är på skolan minst en gång i veckan. Polisen får information om kvällsaktiviteter och pratar med eleverna. Rektorn uppger att skadegörelse och allvarliga brott polisanmäls och att de har diskussion med polisen och gör avvägningar kring vad som ska polisanmälas. De uppmuntrar även elever att själva polisanmäla.

Vidare uppger rektor att de har nya rutiner kring varningar och avstängningar från internatet som alla elever känner till. De har även obligatoriska husmöten med fast dagordning där trygghet, trivsel och värdegrund stäms av och diskuteras. De har utökat internatpersonalen. Trygghetsvandringar med elever genomförs läsårsvis och det råder mobilförbud under lektionstid. Rektorn uppger att mobilförbudet har skapat en ökad trygghet i klassrummet. Rektorn uppger vidare att efter klockan 22 ska elever vara på sina boenden. Regeln, som varit vilande sedan tidigare, har aktu-

aliserats under innevarande termin efter en situation med skadegörelse. Intervjuade elever uppger att regeln gör det lugnare på kvällar och nätter. Ett flertal elever uppger att de lägger sig vid den tiden och många av eleverna uppger att de förstår att skolan behöver bli striktare efter skadegörelsen. En del elever uppger att det är tråkigt och att det begränsar deras umgänge att inte få gå runt i större grupper och att i större grupper hälsa på i varandras boenden efter klockan 22.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 3 § skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Enligt 1 kap. 5 § ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Av paragrafens andra stycke framgår vidare att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Enligt 2 kap. 9 § skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Enligt 2 kap 10 § skollagen beslutar rektorn om sin enhets inre organisation och ansvar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Av läroplanen för gymnasieskolan, Lgy 11 avsnitt 1 *Varje skolas utveckling*, framgår att den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar skapar förutsättningar för att skolan ska utvecklas kvalitativt. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas och att resultaten följs upp och utvärderas samt att olika metoder prövas, utvecklas och utvärderas.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Bollerups lantbruksinstitut numera uppfyller författningarnas krav avseende arbetet med trygghet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet med att motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och intervju med huvudmannen framgår att styrelsen har delegerat den löpande hanteringen av kränkingsärenden till skolchefen. Styrelsen har beslutat om att planen mot diskriminering, trakasserier och annan

kränkande behandling även ska omfatta internatet. Åtgärderna att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda gäller således både skoltid och tiden som skolans elever vistas på internatet. Styrelsen har utökat personalstyrkan på internatet samt ökat närvaron av trygghetsvaktare nattetid. Därtill har andelen boende på internatet minskat vilket sammantaget ger högre personaltäthet.

Skolchefen återrapporterar beslut fattade på delegation till styrelsen vid nästkommande styrelsemöte. Ärenden av allvarlig karaktär meddelas hela styrelsen omgående och ordförande kan besluta om extrainsatt styrelsemöte. Därtill har styrelsen beslutat om regelbunden sammanställning av kränkingsärenden vid varje styrelsemöte samt att alla kränkningar, både från skolverksamheten och internatet, ska ingå i underlaget. Styrelsen har beslutat att resultat från trygghetsenkät och skolenkät ska föredras av skolchef och rektor vid det årliga styrelsemötet i juni. Utöver resultatet ska även en analys av händelser och övergripande trygghet och trivsel redovisas. Slutligen fattar styrelsen beslut om åtgärder för att åtgärda och förbygga kränkningar för både skola och internat. En utvärdering av åtgärder genomförs årligen vid styrelsemötet i december månad.

Rektor och huvudman beskriver, i intervjuer och inskickad dokumentation, ett omfattande arbete med att strukturera upp det arbete som redan gjordes samt att medvetandegöra och beskriva befintligt arbete. De olika informationskanalerna har tydliggjorts och strukturen fastställts. Detta för att aktivt inhämta information till rektor och huvudman från de olika råden, vid mentorsträffar, genom trygghetsvandringar etc. På fråga till huvudmannen om de idag anser att arbetet för att motverka kränkande behandling även omfattar elevernas tid på internatet svarar huvudmannen ja. Vidare uppger huvudmannen att de idag är aktiva i arbetet med att motverka kränkande behandling och öka tryggheten.

Rättslig reglering

Enligt 6 kap. 3 § skollagen avses med kränkande behandling ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Enligt 6 kap. 6 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett aktivt arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§. I 6 kap. 7 § skollagen anges att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Enligt 6 kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för

vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Bollerups lantbruksinstitut numera uppfyller författningarnas krav avseende arbetet med att motverka kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Bollerups lantbruksinstitut har därmed följt föreläggandet från den 12 januari 2022 och avhjälpt de brister som framgår av Skolinspektionens beslut. Ärendet ska således avslutas i sin helhet.

Beslutet har fattats av jurist och beslutsfattare Magdalena Kocan.

Utredare Sofia Hall har varit föredragande i ärendet.

Utredare Jenny Åkesson har medverkat i ärendet.

X Sofia Hall

Sofia Hall
Signerat av: Sofia Hall

X Magdalena Kocan

Magdalena Kocan
Signerat av: Magdalena Kocan